

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret i Trøndelag

Møtedato	24.08 – 25.08.2020	Vår dato: 03.09.2020
Møtetid	10:00	Utvalgssekretær Trøndelag Bondelag
Møtested	Øyna på Inderøy og Mære Landbruksskole	Telefon

Sak 19/00822

Som medlemmer møtte: Kari Åker, Erlend Fiskum, Annette Brede,
Petter Harald Kimo, Bjørnar Schei,
Gunnar Alstad, Eivind Såstad Mjøen,
Inger Oldervik, Anne Drugli (STBK),
Grete Beate Sunnset (STBU)

Forfall: Kari Toftaker og Tove Schult

Faste saker

5/20 19/00826-5 Faste saker 24.08

Saksutredning

- 1/2020 Godkjenning av innkalling og saksliste
Vedtak: Godkjent
- 2/2020 Godkjenning av protokoller
- Godkjenning av protokoll fra styremøtene 26.05 og 30.06
Vedtak: Godkjent
- Protokoller som skal underskrives:
- 26.02
  - 12.03
  - 02.04
  - 29.04
  - 26.05
  - 30.06
- Protokollene ble underskrevet under møtet.**
- 3/2020 Referat fra faste utvalg og prosjekter
- Katlegging av arealer til ulike typer matproduksjon i Trøndelag, sammen med Hedmark og Oppland – orientering og gjennomgang av prosjektbeskrivelse v/Berit Sølberg. Avsatt tid 1,5 time
  - Orientering/opplæring om rovviltforvaltning i Region 6 – 30 min v/Gunnar Alstad
  - Styringsgruppe for kompetansenettverk lokalmat. Styret i Trøndelag Bondelag vedtok at Berit Sølberg fra administrasjonen går inn som representant i styringsgruppa for kompetansenettverk lokalmat. Hun oppdatere styret etter styringsgruppemøter.
  - Kari Åker orienterte om økonomien i Agrisjå
  - Rovviltsituasjonen pr. 12.08.2020

Bjørn

Pr. 12.08. er det registrert ca 100 sau tatt av bjørn. 45 i Grong/Namsskogan, 19 i Namsos, 18 i Snåsa og 19 i Meråker/Tydal/Selbu. 2 bjørner er skutt i Grong Fellingstillatelse gitt i Selbu/Tydal/Meråker uten resultat Fellingstillatelse gitt i Snåsa uten resultat Avslag fellingstillatelse i Namsos Det ble gjort en formidabel jobb fra mange personer før sommerferien for å skape rom for uttak av bjørn i Grong/Namsskogan.

Det er ikke tvil om at dette massive trykket var årsaken til at fellingstillatelse ble innvilget og 2 bjørner skutt.

Avslaget i Namsos er begrunnet med en observasjon av binne et par mil lengre øst for 10 måneder siden.

Det er gjort endringer i Rovbasen nå i vår. Det har gjort det langt vanskeligere å bruke denne som hjelpemiddel, og det er påfallende færre registreringer av observasjoner i å enn tidligere.

Jerv 9 registrert sau tatt av jerv så langt. 2 sør for Berkåk, 1 i Tydalen, 1 i Verdal, 1 på Fosen og 2 i Snåsa

Gaupe 17 sau tatt av gaupe. 2 sør i Meldalen, 2 i Leksvik, 2 i Roan, 3 i Flatanger, 3 i Steinkjer, 1 i Snåsa, 1 i Grong, 2 i Namsos

Kongeørn 26 sau tatt av Kongeørn. Spredt over hele fylket, men en konsentrasjon med 10 dyr tatt i Flatanger.

- Ulv Ingen registreringer i år

Jordvern

Jordvern Trøndelag har lagt bak seg en tung sak med Midtnorsk Travbane. Detaljregulering for travbanen ble vedtatt før sommerferien og påklaget av grunneier, Randi Jacobsen gjennom sin advokat. Jordvern Trøndelag har hatt god dialog med grunneier gjennom prosessen, men valgte likevel ikke å påklage vedtaket av travbanen. Arealbruket ble avklart som idrettsformål – travpark gjennom vedtak av KPA i 1989 og har siden blitt videreført i nyere KPA rulleringer.

Trondheim kommune har sendt på høring

«Kommuneplanmelding om byutvikling, grønn strek» med frist 15. september 2020. Jordvern Trøndelag er også invitert til orienteringsmøte 26. august kl. 11:00. Grønn strek er starten på rullering av ny KPA for Trondheim kommune og vil legge sterke føringer for arealutviklingen.

4/2020

Rapport fra fylkesstyret og fadderlag

- **En skriftlig orientering om fadderkontakt av de i fylkesstyret som hadde vært i kontakt med sine fadderlag. Disse notatene ble sendt ut i forkant av møtet.**

5/2020

Verdikjedekartlegginga – veien videre v/Ailin

Denne orienteringen utsettes.

Ailin lager en orienteringssak til styremøte 22. september.

Møteplan 2020 per 20.januar				
Dato	Møte	Sted	Deltagere	Kommentar
Juli				
	Ferietid			<i>Ferieplan sendes ut i forkant, med oversikt over bemanning i sommer.</i>
30. 31.	Trøndersk Matfestival			
August				
1.	<i>Trøndersk Matfestival</i>			Utgår
	<i>AU-møte ved behov</i>			
24.- 25.	<i>Styremøte</i>	Øynaparken Hotell	Fylkesstyret, ansatte	Gjennomført
September				
	<i>AU-møter ved behov</i>			
31. aug - 1. sept	Ansatte tur		ADM	
17.- 19	Advokatkonferansen	Hurdalsjøen	Leif, P-A	Kun for advokatene, andre deltar digitalt
22.	<i>Styremøte og utsendingsmøte</i>	<i>Trondheim eller Steinkjer</i>	<i>Utvalgssekretær, orgsjef, fylkesstyre og årsmøteutsendinger</i>	<i>Forslag på Skjetlein videregående skole. Anne sjekker</i>
29.	<i>Representantskapsmøte</i>	<i>Scandic Lillehammer</i>	<i>Orgsjef, leder og enstleder</i>	
30.- 1.	<i>Årsmøte i NB</i>	<i>Scandic Lillehammer</i>	<i>Årsmøteutsendinger, leder og orgsjef</i>	
Oktober				
	<i>Høstferie uke 41</i>			
	<i>Årsmøter i lokallaga</i>			
	<i>AU-møte ved behov</i>			
November				
9.	<i>Styremøte</i>			
18.- 20.	Tema og skattekurs	Røros	Adm.	
23.- 25	Tema og skattekurs	Steinkjer	Adm	
30	Ledermøte	Scandic Hell		1 dags ledermøte
Desember				

Fylkeskontoret informerer

Plastproblematikk- Berit

Jamfør referat fra styremøte 26.mai. Plastproblematikken er fremdeles et stort tema blant våre medlemmer og vi er ikke i mål med en løsning. Store plastlager på en del gårder har ligget i opp mot to, snart tre sesonger og ingen tar på seg ansvaret for å hente, selv om det foreligger avtaler. Avtalen kan f.eks være at Grønt Punkt-mottaker/transportør fakturerer en fast, avtalt pris for henting på gården slik at gårdbruker slipper å kjøre selv. Har hatt dialog med NB for å forsøke å få de til å presse på Grønt Punkt, men man opplever at dette ikke er en sak som prioriteres. I vår dialog med Grønt Punkt har vi gått i «vranglås» etter at en samtale der man fikk beskjed om at «disse bønder må være kreative og finne løsninger for å samle inn plasten». Vi har bl.a etterlyst flere Grønt Punkt-aktører på Fosen, men svaret/forslaget fra prosjektleder på næring i Grønt Punkt var å kjøre/transportere plasten til Trondheim. Det har vi svart er helt uaktuelt. Tranamarka i Steinkjer er også overfylt. Grønt Punkt-mottaker må gjøre en jobb for å skaffe seg marked/avtager av plasten. En skjønner at transportør (GP-mottaker) vil ha best mulig pris for plasten, og at det sitter langt inne å gjøre avtale om å transportere til forbrenningsanlegget på Heimdalsmyra, men det er heller ikke akseptabelt at plasten hopper seg opp på gårdene. Det jobbes med å utforme ulike tiltak som kan gjøres rundt plast. En omdømmekampanje med rydding av plast fra åkerkant, skog og eng er en. Men vi må trå varsomt, da vi fort kan få dette mot oss der det har hopet seg opp med plast på gårdene. Det er viktig å presisere at Grønt Punkt-mottaker er pliktig til å ta imot plasten gratis på sin forretningsadresse (evt anlagte mottak). Kostnadene med å transportere plasten dit er gårdbrukerens. Kostnadene med å transportere plasten videre fra mottaket/forretningsadresse er Grønt Punkt-mottaker sin. Saken følges videre.

Fremmede arter- Berit

Ørland Bondelag ved lokallagsleder Andreas Ledsaak har bragt saken på banen gjennom et påtenkt innlegg som skulle holdes på årsmøtet til Trøndelag Bondelag 16. mars 2020. Det ble sendt brev til Statens Vegvesen for å få presisert når og hvor ofte kantslått blir tatt, spørsmål rundt opplæring av entreprenører som har oppdrag og renhold av utstyr. I svarbrev fra Statens vegvesen vises det til at de kun har ansvar for Europavegene og riksvegene, fylkesvegene er Fylkeskommunens ansvar. I vår kontakt med fylkeskommunen virker det som om ingen har ansvar eller fagkunnskap om kantslått og slåttetidspunkt. Vi har ikke fått svar på henvendelse som ble sendt like før vi gikk ut i ferie. Vi har kontakt med Beate Sundgård hos Fylkesmannen og har bedt om at Trøndelag Bondelag får være med i arbeidet med den nye handlingsplanen for fremmede og uønskede arter som er på trappene her. De har to handlingsplaner fra gamle ST og NT som begge skulle vært rullert. Målet for disse handlingsplan mot fremmede arter er å bli helt kvitt problemet, noe vi er langt fra. Utfordringsbildet er til dels lik over hele landet og problematikken er løftet opp til Norges Bondelag.

Tørkesituasjon- Ailin

Vekstsesongen i 2020 vært utfordrende med langvarig tørkeperiode på våren. Det meldes om avlingstap på alt fra 20 til 60% og for enkelte er tapet helt oppe i 70 % på første slåtten. 2.slåtten ser ut til å bli noe bedre. For korn har tørken medførte lite busking og tidlig skyting. Videre førte regnet som kom til at kornet fikk ny busking, slik at det nå er flere generasjoner med korn. Det er nå stor fare for at mye korn blir svært seint modent, og risiko for at en del av dette dermed ikke blir mulig å høste som modent korn.

I sommer ble det sendt ut epost til alle lokallagsledere, hvor det ble bedt om status for gras og korn. Tilbakemeldinger er samlet i notat sendt ut i slutten av juli. Har hatt tett dialog med FM, NLR og FK i prosessen. Svaret fra de er også i notatet. Fylkesmannen i Trøndelag har bedt Landbruksdirektoratet om å vurdere innføring av samme ordninger som gjaldt for 2018, for 2020 i Trøndelag. I praksis vil det si at de som har omsøkt tilskudd til korn vil få tilskudd til korn, selv om de høster kornet til grovfôr mens det fortsatt er mulig med hensyn til kvalitet og fôrverdi. Har ikke fått svar på dette enda

8/2020

Rapport fra Bygdekvinnelag og Bygdeungdomsalg

STBK:

- **Årsmøte i Norges Bygdekvinnelag ble gjennomført på Teams, ny leder ble valgt.**
- **Lite aktivitet i lokallagene**
- **Skal gjennomføre organisasjonskurs 7. november på Ørlandet**

STBU:

- **Lokallagene har kommet godt i gang etter sommeren**
- **Planlegger høstkurs i høst som skal være fysisk møte som planlagt**

9/2020

Medlemsutvikling – viser til utsendt e-post som er sendt fra organisasjonen, der de minner om sommerkampanjen. Den varer fra 25. juni til 30. august, der alle som verver er med i trekningen av et gavekort på kr 5.000 på De historiske hoteller. For å være med i trekningen må du verve minst ett nytt medlem, og den du verver må betale medlemskontingenten. Alle som verver er med i trekningen, uavhengig av hvor mange medlemmer de verver.

Norges Bondelag har per i dag 60 562 medlemmer, måltallet for 2020 er 62 500 medlemmer.

Medlemsutvikling pr 14.08.2020

		Medlemstall pr 14.08	Måltall	Endring*	Endring %
1	Agder	2105	2196	+ 4	+ 0,19 %
2	Østfold	4795	4904	+ 8	+ 0,17 %
3	Troms	841	872	+ 1	+ 0,12 %

		Medlemstall	Måltall	Endring	Endring %			Medlemstall	Måltall	Endring	Endring %
4	Møre og Romsdal	2903	3013	+ 3	+ 0,10 %	11	Nordland	2717	2855	+ 1	+ 0,04 %
4	Akershus	5063	5249	+ 5	+ 0,10 %	12	Vestfold	3059	3147	+ 1	+ 0,03 %
6	Hedmark	5516	5634	+ 6	+ 0,09 %	13	Trøndelag	9017	9330	+ 2	+ 0,02 %
7	Sogn og Fjordane	3615	3697	+ 3	+ 0,08 %	14	Finmark	341	380	+ 0	+ 0,00 %
7	Buskerud	3733	3828	+ 3	+ 0,08 %	15	Rogaland	6215	6443	- 2	- 0,03 %
9	Telemark	1626	1688	+ 1	+ 0,06 %	16	Oppland	5434	5569	- 3	- 0,06 %
9	Hordaland	3581	3695	+ 2	+ 0,06 %						

*Fra 01.08.2020

Saker til behandling

50/20 20/00349-4 Ledersamling 2020 ny behandling

Vedtak

Styret i Trøndelag Bondelag vedtok at ledersamling 2020 skal være 1-dagers fysisk møte. Styret vedtok å gjennomføre ledersamlinga den 30. november.

Det legges opp til streaming for mulighet til å se og høre ledersamlinga for den som er i risikogruppe, men ikke digital deltagelse. Lokallagsleder kan sende stedfortreder.

I tillegg til tidligere vedtatt tema (selvforsyning, beredskap og rovdyr) skal samvirke inn som et sentralt tema.

Trøndelag Bondelag må være enda strengere på smittevern enn sentrale styringsmakter, i og med at bønder har en samfunnskritisk rolle og man er sårbar ved sykefravær. Man må se an smittesituasjonen og ha en plan B med regionale møter.

Alle tre foreslåtte innledere (Henrik Syse, Lars Petter Bartnes og Leif Forsell) kontaktes, for å se hvem som har anledning.

Saksutredning

Ledersamling Trøndelag Bondelag 2020 er lagt til 30. november og 1. desember på Stjørdal. Fylkesstyret i Trøndelag ga følgende føringer for ledersamlinga 2020 på styremøte før sommeren.

- Fylkesstyret tar stilling om 1 eller 2 dagers samling på styremøte i august
- Aktuelle tema som ble diskutert er Selvforsyning og Beredskap og Rovdyr. Mulig aktuelt å bryte opp i små grupper
- Invitere ny Bondelagsleder, Leif Forsell og Henrik Syse

Styret skal i denne saken avgjøre om ledersamlinga skal være 1-dagers eller 2-dagers. Dette er i utgangspunktet en økonomisk avgjørelse, men man må ta forbehold om endring i smittesituasjonen. Det er nå sendt ut spørsmål rundt gjennomføring av årsmøte i Norges Bondelag. Administrasjonen har fått i oppgave å sjekke stemning hos årsmøteutsendingene i hele organisasjonen. Skal Trøndelag Bondelag legge til rette for digital deltagelse? Vi må ta hensyn til personer i risikogruppen og legge til rette for de.

Etter som vi avlyste årsmøte, har vi en forpliktende avtale med hotellet om å ha et nytt arrangement der. Frister fra hotellet:

- **Avbestillingsfrister:**
- Arrangementet* kan avbestilles fritt frem til den 22.09.2020
- Arrangementet* kan reduseres med opptil 50 deltagere før 07.10.2020
- Arrangementet* kan reduseres med opptil 25 deltagere før 27.10.2020
- Din endelige navneliste må være mottatt hos Scandic Hotels innen 20.11.2020
- Kjøreplan/program må være mottatt hos Scandic Hotels innen 20.11.2020
- *Arrangement = totalt kontrahert bestilling

51/20 20/00596-1 Kulturlandskapsprisen 2020

Vedtak

Styret i Trøndelag Bondelag vedtok å sende inn gårdbrukerparet Gunn Odlaug Skei og Oddvar Arne Austad som kandidater til Kulturlandskapsprisen 2020.

Saksutredning

Fylkesmannens landbruksavdeling i Trøndelag lyser etter kandidater til Kulturlandskapsprisen 2020, og Trøndelag Bondelag bør spille inn en eller flere kandidater. Nåløyet for å slippe igjennom og bli med i utvelgelsen er ganske strengt. Vinnerkandidaten skal ha alt i orden i drifta for å være med i toppen.

Fylkesmannen vil i år dele ut «Kulturlandskapsprisen 2020» til den eller de som gjør en ekstraordinær innsats for jordbrukets kulturlandskap i Trøndelag. Prisen består av diplom og pengegave på 15.000,- kroner.

Kriterier for prisen:

- God ivaretagelse og skjøtsel av kulturlandskapet, kulturminner og biologisk mangfold
- Opplevelsesverdi og tilgjengelighet
- Landbruksdriften må ivareta produksjon, dyrevelferd, og miljøhensyn på en god måte
- Fortrinnsvis være registrert som jordbruksforetak og motta produksjonstilskudd

Ved utvelging av kandidat vil det i år spesielt bli lagt vekt på kandidatens evne til *formidling* av jordbrukets kulturlandskap, miljøkvaliteter og biologisk mangfold.

Forslag på kandidater

Forslag på kandidater til kulturlandskapsprisen sendes Fylkesmannen **innen 15. september**. Fylkesmannen innstiller kandidater til prisen for «fagråd jordbruk¹», som velger prisvinner.

Prisen blir utdelt på landbrukskonferansen i Trøndelag 26. januar 2021.

¹ Fagråd jordbruk består av ei faggruppe opprettet av Fylkesmannen i Trøndelag og er sammensatt av Nord- og Sør- Trøndelag Bondelag, Nord- og Sør- Trøndelag Bonde- og småbrukarlag, Nord- og Sør-Trøndelag Sau og geit, Norsk landbruksrådgivning Trøndelag, Fylkeskommunen i Trøndelag, Fylkesmannen i Trøndelag, NIBIO, Slåttelaug, representanter fra kommunene i Trøndelag.

52/20 20/00599-1 Årsmøter i lokallagene høsten 2020

Vedtak

Årsmøtene i lokallagene avholdes i tidsrommet 12.10 til 29.10.
Fylkesstyret/adm. deltar på årsmøtene til de lokallagene som ønsker besøk.
Tilbakemelding fra lokallagene om årsmøtedato går direkte til fylkeskontoret, evt. via fadder.
Gjennomgang/fordeling om hvem som møter hvor, og hvilke lokallag som skal prioriteres med besøk gjøres i et styremøte september/oktober.

Saksutredning

Norges Bondelags lover sier at ordinært årsmøte i lokallagene skal avholdes innen 1. november hvert år.

Årsmøte innkalles av styret og kunngjøres til medlemmene med minst 14. dagers varsel.

Alle lokallagene skal velge leder, nestleder, sekretær, kasserer, verveansvarlig, skolekontakt og studieleder til styret. En og samme person kan ha flere oppgaver.

Årsmøtene har vært gjennomført over samme mal i mange år med varierende oppmøte. Forslag på gjennomføring av årsmøte kan være å arrangere et fjøsbesøk eller invitere eksterne foredragsholder med aktuelle tema, og gjennomføre årsmøtesaker etterpå.

Dette kan være et alternativ for å få flere til å møte opp.

Inviter gjerne potensielle nye medlemmer for å bli med i felleskapet.

Brev med forslag på årsmøtedatoer blir sendt til lokallagsleder med frist for tilbakemelding på dato, tema og ønsker/ønsker ikke besøk.

Forslag på aktuelle temaer for årsmøte:

- Medlemspleie – nye medlemmer og Først i Tunet
- Jordvern
- Jordbruksforhandlingene 2020
- Tørkesituasjonen i sommer

Flere aktuelle temaer diskuteres i møte.

Det kom frem i styremøte at Koronasituasjonen og Samvirke er også aktuelle temaer.

53/20 18/00127-14 Oppnevning av medlem til arbeidsutvalget i Trøndelag Jordvern

Vedtak

- Trøndelag Bondelag oppnevner Gunnar Alstad som representant for fylkeslaget inn i Jordvernalliansen i Trøndelag.
- Arbeids- og oppgavefordelingen endres slik at Gunnar Alstad overtar fagansvar for jordvern og arealbruk i Trøndelag Bondelag.
- Trøndelag Bondelag oppnevner Tove Schult sammen med Gunnar Alstad sammen med sekretær og for Jordvernalliansen for å jobbe i Team Jordvern internt i Trøndelag Bondelag.

Alle medlemmer i Trøndelag Bondelag bidrar i jordvernarbeidet i Trøndelag.

Saksutredning

Jordvern Trøndelag har sendt forespørsel til Trøndelag Bondelag om å oppnevne ny representant til arbeidsutvalget etter at Lorns Olav Aunsmo satte sin posisjon i jordvernalliansen til disposisjon slik at styret i Trøndelag Bondelag har en representant inn i Jordvernalliansen.

I henhold til vedtak om arbeids- og oppgavefordeling for styret i Trøndelag Bondelag 2020 – mars 2021 er det ikke oppnevnt representant til Jordvern Trøndelag. Administrasjonen anbefaler at denne posisjonen sees i sterk sammenheng med fagansvarsområde «jordvern og arealbruk». Dette fagområdet er tildelt styremedlem Kari Toftaker.

54/20 18/00719-13Hjorteviltprosjektet

Vedtak

Styret i Trøndelag Bondelag godkjenner tekst til søknad om forprosjekt til hjorteprosjekt Trøndelag.

Saksutredning

Det har over tid blitt rapportert om utfordringer knyttet til en voksende hjorteviltbestand, spesielt hjorten i Heim, Hitra og Frøya og deres nabokommuner. Lokallagene i Hemne Bondelag og Hitra og Frøya Bondelag har koordinert registreringer fra beiteskader fra hjorteviltet som er gjort i samarbeid med våre medlemmer og Norsk Landbruksrådgivning. Et utdrag av resultatene fra fjorårets registreringer viser at 4 brukere hadde et avlingstap beregnet til ca. 360 000 NOK. Totalarealet som dette ble beregnet på var til sammen 256,6 dekar.

Representanter fra Trøndelag bondelag besøkte forsøksfeltene lokalisert i Hitra kommune 11. juni tidligere i år sammen med viltforvalter i Trøndelag Fylkeskommune. Lokallagsleder fra Hemne Bondelag og tidligere forskningssjef ved Norsk Institutt for Naturforskning, Rolf Langvatn deltok også på denne befaringen. Langvatn har over en tidsperiode fra 1970 frem til nå, ledet overvåkingsarbeidet på hjortebestandene i Norge og publisert utallige vitenskapelige artikler i anerkjente journaler i denne tidsperioden. Ved siden av å være en av landets fremste forskere på hjortevilt har Langvatn en sterk tilknytning til Hitra hvor han er hytteeier og bruker mye tid i sin pensjonisttilværelse.

Den økende hjortebestanden på Hitra er stor utfordring for gårdbrukere som er avhengig av eng og grasfôr. På den andre siden er det en økende interesse blant rettighetshavere å selge jakt på sine arealer, spesielt på Hitra og Frøya. Flertallet blant rettighetshaverne har derfor et ønske om å la den voksende hjortepopulasjonen øke ytterligere, for å tilby attraktive jaktopplevelser. Hjorteviltforvaltningen er grunneierstyrt, som betyr at det er grunneierne selv som legger premissene for uttak av jakta. Kommunens forvaltningsrolle er å fastsette mål for hjorteviltbestandene og behandle og godkjenne bestandsplaner utarbeidet av rettighetshaverne selv.

To av de godkjente valdene på Hitra; Øst-Hitra og Ut-Hitra har felles bestandsplan hvor minstearealet er satt til 350 dekar. Gårdbrukernes ønske her var å redusere dette minstearealet til 250 dekar som et drastisk tiltak for å redusere den eskalerende hjortebestanden. Etter sammenslåingen av Hitra og deler av Snillfjord var det behov for å fatte nytt vedtak om «*Forskrift om åpning av jakt og minsteareal som grunnlag for fellingstillatelse på elg, hjort og rådyr, Hitra kommune, Trøndelag*» som ville fastsette minsteareal for de områdene i kommunen som lå i gamle Snillfjord kommune. Etter at 13 av kommunestyrerepresentanten som skulle slutføre denne behandlingen var å anse som inhabile, valgte kommunestyret å utsette denne behandlingen. Basert på administrasjonens saksutredning anbefales det ikke å redusere minstearealet på de nevnte valdene. Dette på tross av at kommunens egne målsetninger er å redusere hjortebestanden gjennom økt avskyting/jakt og redusere konfliktnivået mellom landbruksnæringen og hjort.

Beiteskadene fra hjorten bør i seg selv være en faktor alene for å øke avskytingen alene. Den biologiske tilstanden til hjorten på Hitra er ikke god. I perioden 1970, da hjorteviltovervåkningen i Norge startet, til i dag har Hjorten på Hitra vært utgangspunkt for flere forskningsprosjekt.

Slaktevektene på 1-åringer er redusert med 15-17% og kjevelengden er redusert med 15%. Hvorvidt dette er en tilnærming mot «øytivværelse» eller om det er endring i diett, basert på tilgang til grasfôr stort sett året rundt, er usikkert. Det er godt dokumentert at hjorten drar med seg uheldig smitte som kan spres til husdyr og i enkelte tilfeller til mennesker (zoonotisk sykdom) i form av flåttbåren sykdom.

Som gårdbruker på Hitra med store beiteskader oppleves det uholdbart at Hitra kommune ikke følger opp egne rammer for hjorteviltforvaltningen og overstyrer grunneiernes ønske og behov for å redusere hjortebestanden. Konfliktsituasjonen eskaleres mellom hjort og landbruk i tillegg til at tilliten til kommunens viltforvaltning blir svekket. Med tanke på tilgjengelig kunnskap om hjortebestanden i Hitra bør det fremstå som åpenbart at avskytingen må økes.

Hjortebestandene spesielt i sørdelen av Trøndelag er økende og det rapporteres om økende utfordringer også i Melhus, Orkland, Midtre Gauldal og Rennebu. Det er behov for å samle mer informasjon om bestandsutviklingen i disse områdene i tillegg til Heim, Hitra og Frøya. Administrasjonen i Trøndelag Bondelag foreslår at Bondelaget initierer et hjorteprojekt med geografisk ramme Heim, Hitra og Frøya med målsetning om å minske konfliktnivået mellom hjort, landbruk og kommunal forvaltning. Søknadsfrist for Fylkeskommunale viltfond er 15. januar. Frem mot denne datoen er det behov for å forberede en prosjektsøknad med et tilhørende kunnskapsgrunnlag basert på forskning, overvåkningsrapporter, beiteskaderegistrering og kommunale vedtak relatert til hjorteviltforvaltningen.

Administrasjonen i Trøndelag Bondelag har betydelig kompetanse innen viltforvaltning, biolog i og økologi, det er derfor realistisk å gjennomføre et hjorteprojekt ved å benytte eksisterende kapasitet i administrasjonen. Det er ikke ønskelig at hjorteprojektet skal medføre nedprioritering av andre pågående prosesser og saker. For å realisere hjorteviltprosjektet søkes det om et mindre beløp for å dekke administrative kostnader til kartleggingsarbeid og gjennomføring av forprosjekt. Dette løses ved å øke stillingsprosenten til ansatte med ledig kapasitet og bakgrunn innen utmarksforvaltning. Søknaden sendes til Viltforvalter hos Trøndelag Fylkeskommune.

Forslag til søknadstekst for realisering av forprosjekt:

Søknad om midler til forprosjekt

Beiteskader fra hjort på eng i kommunene Heim – Hitra – Frøya

Bakgrunn

Hjortebestanden

Bestanden av hjort har hatt en formidabel vekst siden 1970-tallet. Statistikk fra SSB viser at det for hele Norge ble felt 2 849 hjort i 1970, 7 927 hjort i 1980, 9 911 hjort i 1990, 22 534 hjort i 2000, 39 070 hjort i 2010 og 43 777 hjort i 2018.

Hjorten har for lengst etablert seg på Sørlandet, Østlandet Midt-Norge og helt opp til Saltfjellet i Nordland. Det er kystkommunene på strekningen Haugesund - Orkland som har den høyeste tettheten av hjort. Rettet avskyting, mildere klima, skogplanting og generell gjengroing er medvirkende årsaker til den kraftige veksten. Tilgang på næringsrikt fôr i jordbruket har i stor grad bidratt til at bestanden har vokst.

Etter henvendelse fra lokallagene Heim Bondelag og Hitra- og Frøya bondelag søker Trøndelag Bondelag midler til å gjennomføre et forprosjekt til et hjorteprojekt lokalisert til Heim, Hitra og Frøya. Det ble foretatt befarings på Hitra 11. juni 2020 hvor lokallagsledere, berørte gårdbrukere og tidligere forskningssjef ved Norsk institutt for naturforskning Rolf Langvatn deltok. En synfaring av beiteskader fra hjort på eng og innføring i hjortens bestandsutvikling på Hitra. Lokallagslederne, Lars Arne Børø og Arne Ivar Ness, orienterte hvordan gårdbrukere i samarbeid med

Norsk Landbruksrådgiving har dokumentert skadene med beitegrinder og målinger med estimat av kostnad for bondens beiteskader fra hjort.

Den kraftige veksten i hjortebestanden, kombinert med geografisk konsentrasjon, gir uakseptable belastninger for mange. Trøndelag Bondelag mener at hjortebestanden, spesielt i kommunene Heim, Hitra og Frøya må reduseres i Fylket. Dette mener vi er nødvendig for at beiteskader på eng, skog og frukthager skal komme ned på akseptable nivåer. En reduksjon i hjortebestanden vil også kunne bidra til mindre sårbarhet for aktuelle sykdommer og smittestoffer. Hjortevilt som samarbeiter på areal med husdyr medfører risiko for sykdomssmitte seg imellom.

Siden begynnelsen av 70- tallet har slaktevektene på Hitra blitt rapportert og blitt brukt som grunnlag for flere forskningsrapporter på hjortevilt frem nå. Slaktevekt på hjortevilt gir blant annet en god indikasjon på bestandens helse. Gjennomsnittlig slaktevekt for 1-åringer viser at hodyr har redusert vekt på <1 kg i denne perioden mens handyr har en reduksjon på over 6 kg. Dette er en vektneidgang på 15-17 % fra 1970-åra til 2011-2019. I samme periode ble det registrert fra de samme dyrene en reduksjon i kjevelengde på 15%, det antas at dette er et resultat av mer beite på grasfôr.

Beiteskader

Hjortebestanden påfører bønder mange steder betydelige kostnader knyttet til beiteskader og avlingstap på innmark. Beiteressursene på innmark er attraktive for hjorten fordi de er lett tilgjengelige og har høy kvalitet. Planteveksten kommer tidligere i gang om våren på innmark enn i utmark og varer lenger utover høsten, spesielt i kystnære områder. Timotei er den viktigste planten i norsk grovfôrdyrking fordi den er vinterherdig, etablerer seg raskt etter fornying, gir stor avling og er et smakelig fôr. Timoteien sin svake side er at den ikke tåler beiting. Timoteiinnholdet minker raskt i eng som blir utsatt for hjortebeiting og erstattes av ugress med langt dårligere føregenskaper. Dette gjør at enga må fornyes oftere enn normalt. På grunn av vedvarende beitepress får bonden lite igjen for dette.

Antall aktive gårdbrukere har hatt en negativ utvikling over lang tid i landet generelt, dette gjelder også i Heim, Hitra og Frøya. Selv om det blir færre aktive bønder opprettholdes matproduksjonen ved at aktive bønder i stor grad utvider produksjonen. Det er de aktive brukene som blir rammes. Når bonden har investert i nytt fjøs med plass til flere husdyr enn tidligere, er bonden avhengig av gode grasavlinger. Men det er nettopp engarealer som fornyes ofte og som har høy andel timotei som hjorten prefererer. Uavhengig om bonden har gjort investeringer eller ikke er bonden like avhengig av avlingen for å produsere mat basert på gårdens ressurser.

Forsøk som er utført av Norsk Landbruksrådgiving viser at det i områder med høy tetthet av hjort ikke er uvanlig at bønder taper opp mot 25 % eller mer av grasavlinga til hjorten. For disse bøndene må avlingstapet kompenseres med innkjøp av ekstra fôr.

Noen grasarealer ligger slik til at de vil være utsatt for beiteskader av hjort selv om hjortebestanden reduseres kraftig. Dette kan for eksempel være jordbruksarealer som ligger litt avsides og som er omkranset av skog. På slike arealer kan det være mest

fornuftig å investere i viltgjerde rundt jordet. Oppsetting av viltgjerder forutsetter at det gis økonomisk offentlig støtte, for eksempel fra kommunens viltfond.

Viltgjerder er kostbare å sette opp og krever årlig vedlikehold av bonden. Viltgjerder rundt innmark kan ikke brukes som et generelt virkemiddel for å løse beiteproblemene som store hjortebestander skaper. Her er løsningen å redusere hjortebestanden.

Forvaltning av hjort i Trøndelag

- Grunneiere er rettighetshavere for hjortejakta og ansvarlig for utarbeidelse av bestandsplaner for sine respektive områder. Kommunene har ansvar for de offentlige verdier knyttet til hjortevilt.
- Kommunen utarbeider og vedtar overordnede mål for hjorteviltets bestandsutvikling innad i kommunen. Kommunene fastsetter minsteareal, godkjenner vald og tildeler fellingskvoter som er i tråd med kommunens egne mål. Dette gjøres ved at kommunen godkjenner bestandsplanområder og bestandsplaner. Med bakgrunn i dette er kommunene en sentral og viktig aktør i hjorteviltforvaltningen.
- Fylkeskommunen har regionalt ansvar for hjorteviltforvaltningen med en vektlagt rolle som veileder og koordinator for kommunene i saker som angår hjort.
- Fylkesmannen har en rolle som klageinstans for kommunale vedtak.

Basert på kommunens målsetning om å redusere hjortebestanden på Hitra har grunneierne tilsluttet valdet «Øst-Hitra og Ut-Hitra» utarbeidet ny bestandsplan som legger opp til økt avskytning av hjort ved å redusere minstearealet fra 350daa til 250daa. Sak om «Forskrift om åpning av jakt på elg, hjort og rådyr og minsteareal i Hitra kommune» var oppe til behandling i Hitra kommunestyre 25. juni 2020 hvor administrasjonen innstilte negativt til grunneiernes ønske om reduksjon av minsteareal. Dette oppleves som motstridende mot kommunens eget vedtak om å redusere hjortestammen gjennom økt jaktrykk/økte kvoter.

Bondelaget er bekymret for utviklingen av hjortebestanden i kommunene Heim, Hitra og Frøya. Med bakgrunn Hitra kommunes ovenfornevnte saksbehandling av grunneiernes ønske om å redusere hjortebestanden ser Bondelaget et stort behov for å innhente mer kunnskap om gårdbrukernes beiteskadetap fra hjorten for å synliggjøre konfliktnivået mellom en økende hjortebestand og en presset landbruksnæring.

Bondelaget har over tid mottatt tilbakemeldinger fra medlemmer lokalisert i disse kommunene om et økende problem angående beiteskader både på innmark og skog relatert til hjort. Enkelte gårdbrukere her opplever en halvering av avlingene sine og har store utfordringer med fersk møkk fra hjort under innhøsting noe som medfører at mye av fôret må kasseres. Forvaltningen av hjorteviltet skal være grunneierstyrt. Det er en utfordring at stadig færre grunneiere driver arealene sine som næring og bonden som er avhengig av enga for å opprettholde sin næring blir i mindretall blant grunneierne. Flertallet blant grunneierne ønsker derimot et attraktivt jaktterreng som mer eller mindre garanterer jaktopplevelser som inkluderer hjortefall.

Bondelaget vurderer at styringsverktøyene til Hitra kommune avslører utfordringer i forvaltningen som er uheldige og bidrar til en økt konflikt mellom landbruksnæringen og hjorteviltet. Vi vurderer også at hjortebestanden har hatt en uheldig biologisk utvikling basert på forskningsprosjekter gjennomført på Hitra.

Som et resultat av skrantesykeutbruddet på Nordfjella hos Villrein i 2016, og etter hvert også elg og hjort, har det blitt et større fokus på vilthelse i viltforvaltningen. Tette populasjoner med hjortevilt løper større risiko for smitte av ulike sykdommer. Faren for smitte mellom vilt og husdyr er godt dokumentert og er en reell risiko. Zoonotisk sykdom er også relevant med tanke på flåttbårne sykdommer. Dette kan bidra til økt belastning både hos aktører innen landbruksnæringen og for hjorteviltet.

Organisering

Forprosjektet eies av Norges Bondelag – 939 678 670, bankkonto 8101 05 12891. Administrasjonen av forprosjektet legges til fylkeskontorene i Trøndelag som også organiserer arbeidet. Før Norges Bondelag, gjennom fylkeskontorene i Trøndelag, søker om prosjektmidler er det nødvendig å utarbeide et kunnskapsgrunnlag med bakgrunn i eksisterende litteratur og forskning. Bondelaget vurderer at det er nødvendig å bruke ressurser ut over det som er av ordinær kapasitet til administrasjonen hos Fylkeskontoret for å gjennomføre dette forprosjektet.

For å realisere forprosjektet søkes det om **50.000 NOK** fra Trøndelag Fylkeskommunes viltfond.

Følgende aktiviteter gjennomføres i løpet av forprosjektperioden:

Hovedaktivitet (2020)	Septemb er			Oktober			Novemb er			Desembe r		
Forarbeid	X											
Oppstart/avslutning forprosjekt		X									X	
Utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag for «Hjorteprosjekt Trøndelag»			X	X	X	X	X	X	X			
Utarbeidelse av prosjektplan «Hjorteprosjekt Trøndelag»										X	X	
Innlevering av søknad «Hjorteprosjekt Trøndelag»												X
Evaluering											X	

**55/20 19/00420-97   Endringsforslag til Næringspolitisk
program 2020-2024 fra Trøndelag
Bondelag**

Vedtak

Etter gjennomgang av forslag til innstilling til Næringspolitisk program 2020-2024 fra styret i Norges Bondelag, fremmes endringsforslag som sendes inn i eget vedlegg til styret i Norges Bondelag.

56/20 20/00304-13 Evaluering koronasituasjonen i vår/sommer

Vedtak

Orienteringen tas til etterretning

Saksutredning

Koronautbruddet og de restriksjoner som ble innført i mars påførte landbruket betydelig bekymringer, samt at det utløste en del umiddelbare økonomiske konsekvenser for deler av næringen. For fylkesbondelaget var det viktig å få oversikt over hvilke konsekvenser dette kunne få for de enkelte produksjoner og hvor hva vi kunne bidra med av forebyggende/avhjelpende tiltak. Dette samtidig med at vi skulle ivareta den organisatoriske operative funksjonen som tilligger oss som organisasjon.

Bondelagets operative funksjon

Det ble raskt iverksatt hjemmekontor for alle ansatte og gitt alle ansatte nødvendig utstyr til effektiv kommunikasjon, og opprettet rutiner for daglig oppdatering. Likeså ble det innført oftere digitale møter for organisasjonen på landsplan slik at alle ansatte hadde mulighet til å bli holdt orientert om situasjonen på landsplan.

Fylkeskontoret hadde hele tiden løpende kontakt med Fylkesmannen gjennom skype-møter, og ble også en del av Fylkesmannens utvidet beredskapsnettverk. I løpet av våren ble det fra bondelaget avgitt 2 statusrapporter i dette forumet.

Vi mener at fylkesbondelaget har opprettholdt en tilfredsstillende operativ funksjon gjennom en krevende periode. Internkommunikasjonen har fungert greit, likeså kontakt med andre aktører som det har vært naturlig å kommunisere med. Erfaring med de digitale løsninger for møter har vært interessant, og det vil være naturlig å videreføre denne kommunikasjonsformen i en viss grad. Blant annet var etablering av «lunsj-webbinar» med lokallaga en meget positiv erfaring som vi bør vurdere å videreføre i en eller annen form.

Det ble fort klart at også kontakten med styret og lokallag også måtte foregå elektronisk, og at styremøter, årsmøte og øvrig møtevirksomhet måtte skje på denne plattformen. Det er naturlig at denne møteformen gir en del utfordringer, og at drøftingene av saker får en litt annen karakter enn i fysiske møter. Det er krevende å gjennomføre lange telefonmøter, og derfor ble det nødvendig med en strengere prioritering på saklista til styremøtene. Administrasjonen mener imidlertid at alle saker har fått en tilfredsstillende behandling.

I perioden har det vært nødvendig å bruke arbeidsutvalget i større grad enn hva som kanskje var forutsatt. Dette har fungert meget godt, og arbeidsutvalgets medlemmer har også fått individuelle oppgaver for å fordele arbeidsbelastningen. For den administrative ledelse har det vært svært viktig å ha et operativt AU å støtte seg til i denne perioden.

Økonomi i enkeltproduksjoner

En konsekvens av korona-epidemien var lav oljepris og en svekket kronekurs. Dette medførte raskt en prisøkning på kraftfor, og dette rammet spesielt de kraftforkrevende produksjonene. Bekymringene rundt dette ble formidlet videre til Norges Bondelag fra flere fylkesbondelag og ble tatt opp som sak overfor regjeringen. Ut over dette ble det gjort løpende vurderinger om hvordan epidemien påvirket produksjonene.

Arbeidskraftsituasjonen for landbruket.

Ved innføring av restriksjoner for innreise til landet ble det raskt klart at dette kunne skape problemer for innleid sesongarbeider i grøntsektoren og i deler av husdyrnæringen. En del saueprodusenter benytter innleid utenlandsk arbeidskraft i lammingsperioden og for disse hastet det å få avklart muligheter for innreise for de sesongarbeiderne det var gjort avtaler med. Dette ble formidlet til en arbeidsgruppe i Norges Bondelag som jobbet med å sikre innreisemulighet for utenlandsk arbeidskraft som hadde den nødvendige kompetansen. Etter hvert ble det løst for sesongarbeidere innenfor Schengenområde, men samtidig var mange skeptisk til å ta imot sesongarbeidere fra land med høy smittespredning. Så langt administrasjonen har registrert har situasjonen løst seg tilfredsstillende for sauebøndene. For grønnsaker-, potet- og bær-produsentene ble situasjonen svært krevende. Svært mange har basert innhøstingen på sesongarbeidere både fra Schengenområdet og fra andre deler av verden. For Trøndelag ble det estimert at næringen hadde rundt 700 innleide utenlandsk sesongarbeider, og i en periode var det frykt for at ingen av disse kunne komme til landet i vår/sommer. Det ble derfor iverksatt flere tiltak som kunne avhjelpe situasjonen. Vi opprettet tett dialog med NAV Trøndelag hvor vi hadde ukentlige skype-møter i en periode, samt utvekslet lokale kontaktinformasjoner.

Likeså hadde vi kontakt med Norske Landbruks tjenester (avløserlaga) i fylket slik at vi kunne holde dialog ved henvendelser om arbeidskraftsøker og arbeidskrafttilbydere.

Etter signaler fra næringa selv om at bruket av uerfaren arbeidskraft ville kreve betydelig opplæringsressurs, søkte vi om BIO-midler (bedriftsintern opplæringsmidler) fra Trøndelag Fylkeskommune og fikk innvilget kr. 300.000,- til et opplæringsprogram. Vi ba da NLR om å lage et 2-timers kurs i HMS og et 1-timers kurs i hygiene. Dette ble laget som et interaktivt opplegg med undervisningspersonell fra NLR. Det ble forespurt om kursopplegget kunne lages som et videokurs uten lærer tilstede, men dette ble avvist av NLR. Vi inngikk videre avtale med Frosta Avløserlag om praktisk tilrettelegging for hele Trøndelag.

Etter tilbakemelding vi har fått har arbeidskraftsituasjonen løst seg for svært mange produsenter etter mye ekstra jobbing og krevende organisering. Dette gjennom lemping av innreiserestriksjonene, og ved utstrakt bruk av ungdommer og lokal arbeidskraft.

Vårt opplæringsprogram er ikke benyttet, men det betyr ikke at arbeidet er bortkastet.

Tilbakemelding fra produsenter, og fra Frosta Avløserlag, er vi ble litt for seine med å komme på banen. Likeså ble det vanskelig for produsentene å kunne anviser tidspunkt hvor det passet å gjennomføre opplæringen med personell fra NLR. De ønsker derfor et kurs i HMS og hygiene som en ferdig undervisningsvideo som kan brukes i ledig stunder for arbeiderne.

Erfaringene fra dette arbeidet gir et godt grunnlag for å møte framtidige utfordringer med rekruttering av arbeidskraft, og vi har etablert gode relasjoner blant annet til NAV. Vi vil be Frosta Avløserlag lage en erfaringsrapport, og sammen med de utarbeide en mal for å kunne møte framtidige utfordringer som kan oppstå av forskjellige grunner.

Annet

For å sikre beredskap i ferjetrafikken ble det innført reduksjon i antallet ferjeavganger, hvor blant annet ferjer på kveldstid ble innstilt. Dette medførte svekket veterinærberedskap, og en betydelig merkostnad ved akutt tilkalling av veterinær med behov for ekstra ferjeavgang. Dette ble tatt opp av fylkesbondelaget, og det ble avsatt offentlige midler til å dekke denne merkostnaden i den perioden som det var reduserte ferjeavganger.

Fylkesbondelaget initierte mulighet for ekstra investeringsmidler i landbruket for å opprettholde sysselsettingen i distrikta. Det ble ikke gjennomslag for en slik ordning

57/20 20/00583-3 Jordbruksklynge i Trøndelag

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag stiller seg positiv til engasjementet for satsning mot en jordbruksklynge i Trøndelag.

Saksutredning

Trøndelag er landets matregion nr 1, med komplette verdikjeder for matproduksjon. Fordi regionen har så stor volum matproduksjon, har Trøndelag også flest lokalmatprodusenter. Disse bidrar, sammen med reiselivet, til å skape en fullverdig matopplevelse, og slik satt kommuner på kartet. Eksempler er Røros, Den Gyldne Omvei og Auk-Stjørdalsfjøret.

Matsatsinga i Trøndelag har vært en langvarig og målretta satsing over år, fra offentlige og private aktører. Trøndersk Matfestivalen samler mer enn 200.000 i Trondheim sentrum, og har vært arrangert siden 2005. En samlet mat- og drikkeproduksjon blir vist fram på Bryggerifestivalen og Trøndersk Matfestival, og den årelange satsinga ble kronet da Trondheim og Trøndelag ble tildelt status som European Region of Gastronomy/Europeisk matregion for 2022.

Denne kraften, stoltheten og eierskapet til trøndersk matproduksjon gjør at jordbruket til stadig blir utfordret til å fremstå som samlet av det offentlige som Fylkeskommunen og Fylkesmannen. Trøndersk matproduksjon er også av stor interesse for forsknings- og utviklingsmiljøene, både nasjonalt og internasjonalt. Dette utfordrer det trønderske jordbruket i sterk grad til å ha en form for felles plattform.

Bakgrunn for initiativ

Det trønderske landbruket har i mange år hatt en sterk utviklingskraft og til dels samlende plattformer, men ingen har lyktes slik som tidligere Arena Skog, nå Woodworks.

Både skog og hav har hentet ut enormt mye offentlige midler til forskning og utvikling, nettopp fordi de har felles plattformer som på tross av konkurranse medlemmene i klynga imellom har evnet å hente ut merverdi gjennom felles kryssende fortrinn for bedriftene som igjen gir merverdi og økte inntekter.

Grønn Forskning ble etablert i 2008 på initiativ av Midt-Norsk landbruksråd. Årsaken var enkel, jordbruket ønsket å bestille forskning og ha ei hånd på rattet inn i forskningsprosjekt, heller enn å velsigne ferdig uttenkte problemstillinger fra forskerne. Grønn Forskning har siden oppstarten løftet fram problemstillinger fra hele Midt-Norge, og brukermedvirkninga fra jordbruket er helt sentral. Grønn Forskning nytter. Siden oppstarten har 60% av forskningsprosjektene blitt godkjent, og resultert i forskningsprosjekt for mer enn 200 millioner kroner. Grønn Forskning har hatt finansiering fra Fylkesmenn og fylkeskommunene i Møre og Romsdal og

Trøndelag fram til 2019. For 2020 bidrar fylkeskommunene med midler inn i prosjektet. Grønn Forskning må søke om videre finansiering hos begge fylkeskommunene for kommende periode. Prosjektplan, forankring og finansiering gjøres høsten 2020.

Gjennom Verdikjedekartleggingsprosjektet som startet opp i 2018, ble det tydelig for Bondelaget hvor sterkt klyngene i hav og skog sto kontra jordbruket. Prosjektet hadde forventninger til at Bondelaget skulle representere foredlingsindustrien, når Bondelaget er en medlemsorganisasjon for primærprodusentene. Det ble krevende for Bondelaget å representere et samla jordbruk- og foredlingsmiljø i verdikartleggingsprosjektet. Forsøket på å motivere foredlingsindustrien for å bidra inn i prosjektet var krevende, ettersom foredlingsindustrien for jord ikke helt så hva de kunne vinne på deltakelse i prosjektet. Bondelaget ble ingen naturlig samarbeidspart.

Jordbruket har vunnet på den etablerte kontakta med NCE Aquatech og Wood Works, og har høstet mye av deres erfaringer og kunnskap samtidig som tanken om en jordbruksklynge ble sådd.

Fylkesleder Kari og orgsjef Ailin tok tak i ideen før sommerferien og inviterte Midtnorsk Landbruksråd ved leder Jørn Magne Vaag, Oi Trøndersk Mat og Drikke ved Aslaug Rustad og Grønn Forskning ved Aslaug Hennissen til et første møte 12.juni 2020. Dette møte resulterte i et nytt møte der vi inviterte oss selv inn på møte med Woodworks og NCE Aquatech uka etter 17.juni, for råd og vink på veien. 25.juni hadde vi møte med det regionale partnerskapet, hvor vi kort informerte om våre tanker. Etter dette møtet har vi hatt et telefonmøte i sommer, hvor vi la planer for hva som skulle gjøres etter sommerferien. 12.august hadde vi møte med Fylkeskommunen ved direktør for regional plan og utvikling, Kirsten Ingjerd Værdal og seksjonsleder for næring, Odd Arne Bratland, for å informere om prosessen vi nå har startet.

Hvor står prosessen i dag?

I møtene fram til nå er følgende diskutert:

Hvorfor trenger vi en jordbruksklynge?

- Grønn forskningskonferansen fastsatte bestilling fra næringa= et felles veikart
- Verdikjedekartlegginga viser at jordbruket trenger en tilsvarende klynge som NCE og Woodworks

Hvem bør ha ansvaret for prosjektet å søke midler?

- Grønn forskning og Oi har allerede et etablert nettverk og handlingsrommet og må derfor ha prosjektansvaret og søke midler.

Hvem er jordbruksklynga for?

- Samvirke og private
- Foredlingsindustri primært, primærprodusentene sekundært

Utfordringer vi må jobbe med:

- Klare å skape engasjement for hvorfor en klyngeetablering vil gavne alle innen jordbruket.
- Forankre eierskap til prosessen, både blant tillitsvalgte, men først og fremst blant ledere i foredlingsindustrien.
- Mobilisere våre nettverk til å ta del i prosessen.

Møre og Romsdal

Utfordring for M&R at de er blitt et lite fylke fordi andre fylker har vokst. Må jobbe for egen selvstendighet, samtidig som man må søke samarbeid med nabofylker. Trøndelag har invitert Møre og Romsdal med i prosessen fordi vi har flere kryssende interesser og felles eierskap for Grønn Forskning.

Midler til forprosjekt

I bunnen ligger den regionale utviklingen for jordbruket i fylket, hvordan dette skal finansieres nå når ikke de store samvirke lenger er drivkraft og motor legger premisser for jobben vi nå skal gjøre.

Inngangen i forprosjektet er at vi ønsker å teste ideen vår. Utgangspunktet må være at vi først skal avdekke om det foreligger grunnlag for å etablere en jordbruksklynge eller ikke.

Dette gjøres gjennom en åpen prosess, hvor det å skape eierskap til ideen, forankre prosessene vi jobber med er grunnlaget for videre prosjekt. Grønn Forskning- klynga er en forlenga arme av Grønn forskning- som allerede har platformen på plass.

Videre prosess:

- Ailin, Kari og Aslaug; tar et førstemøte med Innovasjon Norge- spør om råd og vink- skal det søkes midler gjennom Innovasjon Norge eller Fylkeskommunen?
- Oi står som søker for forprosjekt
- Det etableres styringsgruppe
- Proneo er en av flere mulige samarbeidspartnere i utforming av hovedprosjektsøknad
- Oi lager et råutkast til prosjektplan

58/20 20/00600-1 Regnskapsrapport

Vedtak

Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag tar fremlagte regnskapsrapport til etter retning.

Saksutredning

Administrasjonen legger frem regnskapsrapport pr. 12.08.2020.

Driftregnskapet er sammenstilt med budsjett.

Trøndelag Bondelag har fått rammebevilgning på kr. 2.451.000, og i tillegg kr. 682. 223 i Aktive lokallagsmidler.

Regnskapet viser jo at det har vært liten aktivitet, og det har vi jo en forklaring på.

Generelle kommentarer

Vedlagt ligger en oversikt over avdelingene, der budsjettet er lagt inn.

59/20 20/00603-1 Gjennomgang av styrets vedtak i 2020

Vedtak

Styret i Trøndelag Bondelag tar gjennomgang av styrets saker i 2020 til etterretning. Etter diskusjoner kommer styret i Trøndelag Bondelag fram til følgendeforslag til forbedringer:

- Denne saken skal opp ved hvert styremøte
- Vi må ha et system for styrepapirer
- Fram til nytt system for styrepapirer er på plass, kopieres alt av styrepapirer opp til hvert styremøte
- Under styremøtet må vi ta oss tid til å få på plass gode vedtak

Administrasjonen må stå friere til å foreslå vedtak

Saksutredning

Tabell under viser saker som er protokollført, vedtak fattet i sakene og om vedtaket er fulgt opp.

Styret kan gjerne diskutere følgende til saken:

- Følges sakene tilstrekkelig opp?
- Har vi for mange vedtakssaker? I såfall, hvilke av sakene under kunne vi eksempelvis flyttet over som orienteringssaker?
- Er kvaliteten på saksfremleggene gode nok til å kunne fatte tydelige vedtak?
- Er vedtakene fattet tydelige nok til å kunne følge opp videre?
- Annet å tilføye?

Dato	Saknr	Navn på sak	Vedtak	Fulgt opp?
20.jan	1/20	Instruks arbeidsutvalg Trøndelag Bondelag	Styret vedtar fremlagt instruks for arbeidsutvalget (AU) i Trøndelag Bondelag med følgende endringer: Det føres protokoll fra AU-møtene som forelegges styret så raskt som mulig etter AU-møtene. Annette Brede velges som medlem til AU med Eivind Såstad Mjøen som varamedlem	Delvis, enkelte referater er ikke sendt ut. Ettersendes dersom ønskelig
20.jan	2/20	Terminliste 2020 og møteplan første halvdel av 2020	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtar terminliste 2020 og møteplan per 20.januar 2020 med endringer som tilkommet under styremøtet. Oppdatert møteplan og terminliste sendes ut på epost til fylkesstyret.	Dette er et unntaksår. Har vært nærmest umulig å følge oppsatt terminliste pga corona.
20.jan	3/20	Beredskapsplan for Trøndelag Bondelag	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag tok en gjennomgang av beredskapsplanen. Endringer etter innspill fra fylkesstyret gjøres før beredskapsplan sendes til lokallagsledere, kommunene og fylkeskommunenes beredskapsansvarlig.	OK

20.jan	4/20	Instruks for MidtNorsk Kornutvalg	Styret slutter seg til fremlagte forslag til instruks for MidtNorsk Kornutvalg	OK
20.jan	5/20	1.gangs behandling- Strategi og arbeidsplan for Trøndelag Bondelag- presentasjon av materiell fra ledermøtet i desember	Fylkesstyret i Trøndelag godkjenner bruk av eksterne rådgivere fra Steinkjer næringssselskap for å fullføre første strategi og arbeidsplan for Trøndelag Bondelag. Fylkesstyret tar presentasjon av materiell fra ledermøte til etterretning og legger til følgende: lage et utgangspunkt som er lett og forståelig, ideen om en ensider presentert som et fjøs er god, bruk dette som et utgangspunkt. Vær OBS på at når klima fremtrer så sterkt i diskusjonene under ledermøtet, må en være sikre på at det fremdeles er en fot i jorda»-tiltak må ikke være så høytsevendende at de ikke lar seg gjennomføre.	OK
20.jan	6/20	Innspill fra Trøndelag Bondelag til valgmemnda i NB 2020	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtar å spille inn Audhild Slaggård fra Trøndelag til styreverv i NB. De resterende plassene vedtas etter epostrunde i styret, innen fristen 12.februar 2020. Evaluering av styret sendes i eget notat ssom unntas offentlighet.	OK
20.jan	7/20	Forslag til program for årsmøte 2020	Det gjøres endringer i programmet etter diskusjoner i styret	OK
20.jan	8/20	Årsmelding 2020- forventningsavklaring	Styret i Trøndelag Bondelag vedtar at årsmelding for Trøndelag Bondelag 2020 utformes ut fra «forslag til utforming av årsmelding i saksutredning», likt eksempel 2, enkel årsmelding.	OK
20.jan	9/20	Fordeling av fadderlag og instruks for fadderlagsordningen	Styret vedtok instruks for fadderlagsordningen. Administrasjonen fullfører fordeling av fadderlag etter diskusjon i styret. Endelig fordeling godkjennes på epost og sendes ut til lokallagene.	OK
20.jan	10/20	Forslag til styreinstruks for Trøndelag Bondelag	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtar foreslått styreintruks for Trøndelag Bondelag. Fylkesstyret tar retningslinjer for drift av fylkeskomtor i NB til etterretning. Administrasjonen sjekker mulige digitale kommunikasjonsplattformer for styret og legger fram sak til neste styremøte.	Ok
20.jan	11/20	Arbeids- og oppgavefordeling fylkesstyret Trøndelag Bondelag	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtok fordeling av representasjon i styrer, råd og utvalg, samt fordeling av ansvar for fagområder. Endelig arbeids- og oppgavefordeling settes inn i saksframlegget og styret får en egen oversikt tilsendt.	OK
			Arbeidsutvalget får fullmakt til å slutføre representasjon der det mangler.	OK
			Fylkesleder Kari Åker skal ikke ha ansvar for fagområdet rovdyr. Gunnar Alstad skal ikke være vår representant til å være observatør på møter i Rovviltmemda i region 6.	OK
			Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med en felles representant til å følge opp styrene i Sør-Trøndelag Bygdeungdomslag og Nord-Trøndelag Bygdeungdomslag.	OK
			Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med en felles representant til å følge opp styrene i Sør-Trøndelag Bygdekvinne lag og Nord-Trøndelag Bygdekvinne lag.	OK

			Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med en representant i Midtnorsk Kornutvalg. Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med to representanter i Fagteam rovdyr Midt-Norge. Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med to representanter i Grønt-utvalget. Det oppnevnes ikke et eget opplæringsutvalg. Oppgavene legges inn under verve- og informasjonsutvalget. Det fremmes en egen sak på om det skal oppnevnes utvalg/fagråd/arbeidsgrupper for ulike produksjoner på neste styremøte. Svin ble foreslått i dette møtet. Jordvernalliansen Jordvern Trøndelag legges fram som sak på neste styremøte. Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag stiller med en representant på årsmøte og samlinger i Midtnorsk Landbruksråd.	OK
				OK
20.jan	12/20	Klimaplan- Trøndelag	Trøndelag Bondelag vedtar klimaplan for Trøndelag Bondelag slik den foreligger med følgende tillegg: det legges til en kolonne «status» for å synliggjøre arbeidet som gjøres	OK- følges opp kontinuerlig
20.jan	13/20	LMDs høring av rammeforskriften	Trøndelag Bondelag tar saken til etterretning og ber AU følge opp saken.	Saken er tatt opp politisk og
25.feb	14/20	Strategi og arbeidsplan 2020-2024	Trøndelag Bondelag vedtar strategiplan 2020-2024 med hovedlinjene for det strategiske arbeidet i Trøndelag Bondelag med en endring. Til Trøndelag Bondelags verdier skal ordet «Bærekraft» inn.	Ok, avventer enda ferdigstilling av NPP
			Strategiplan 2020-2024 for Trøndelag Bondelag ferdigstilles etter at Næringspolitisk program for Norges Bondelag 2020-2024 er vedtatt i årsmøtet i Norges Bondelag.	
			Saken legges frem for årsmøtet.	
25.feb	15/20	Evaluerings- og ledersamling 2019	Styret bestemte under møte at denne saken utsettes, og at den endres til en orienteringssak som legges frem under neste møte som blir den 2. og 3. april.	OK- lagt fram som orienteringssak
25.feb	16/20	Høringsinnspill til næringspolitisk program 2020-2024 fra Trøndelag Bondelag	På bakgrunn av diskusjon og innspill under styremøtet, gir fylkesstyret i Trøndelag Bondelag administrasjonen i oppdrag å utforme et forslag til innspill som behandles på telefonmøte i mars, i tråd med høringsfrist.	OK
25.feb	17/20	Regnskap 1029 Nord-Trøndelag Bondelag	Fremlagte regnskap med noter tas til etterretning, og legges frem for årsmøte i Trøndelag Bondelag den 16. mars for godkjenning.	Ok

25.feb	18/20	Budsjett 2020- justering	Styret i Trøndelag Bondelag tar Budsjett justeringen til orientering og legger det frem for årsmøtet i Trøndelag Bondelag for godkjenning.	OK
25.feb	19/20	Regnskap 2019- Sør-Trøndelag Bondelag	Styret i Trøndelag Bondelag tar regnskap for Sør-Trøndelag Bondelag 2019 til orientering, og legges frem for årsmøtet 16. mars, for godkjenning	OK
25.feb	20/20	Årsmøteuttalelse eller resolusjon fra årsmøtet i Trøndelag Bondelag 2020	Styret i Trøndelag Bondelag vedtar at årsmøteuttalelse tas inn på sakslista til årsmøtet 16. mars 2020 og tema en tar utgangspunkt i er: «KlimaKU! – Spis norsk – spis sesong – spis opp!» som administrasjonen lager et forslag til tekst på forhånd, tas en runde i styret på e-post og legges fram for årsmøtet.	Det ble ikke lagt fram årsmøteuttalelse under det digitale årsmøtet til Trøndelag Bondelag. Årsmøtet ble strippet ned til kun å inneholde de vedtak som må fattes.
25.feb	21/20	Evaluerings av regionmøtene 2020	Styret bestemte at denne saken utsettes til neste styremøte som er den 2. og 3. april.	Utsatt
25.feb	22/20	Årsmelding for Sør-Trøndelag Bondelag 2019	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag legger fram vedlagte forslag til årsmelding for Sør-Trøndelag Bondelag 2019 for godkjenning i årsmøtet i Trøndelag Bondelag 16. mars.	Ok
25.feb	23/20	Årsmelding 2019	Styremedlemmer fra tidligere Nord-Trøndelag Bondelag vedtok årsmelding 2019, og årsmeldinga legges fram på årsmøte	Ok
25.feb	24/20	Disposisjon innspill fra Trøndelag Bondelag	Styret slutter seg til framlagte disposisjon som innspill fra Trøndelag Bondelag Uttalelsen skal gjenspeile Trøndelag Bondelags overordna mål for landbruket i fylket, forankret i de to tidligere fylkeslag sine strategier og felles måldokumenter siste år. Innspill fra lokallag gjennom innsendt høringssvar på Questback og e-post skal vektlegges i utarbeidelse av innspillsdokument. Likeså innspill fra utvalg og samarbeidsorganisasjoner fremkommet i innspillmøte den 25. februar. Styrets prioriteringer legges til grunn for videre arbeid med innspillsdokumentet. Endelig innspill godkjennes i telefonstyremøte i mars i tråd med innspillsfristen 13.mars.	Spesiell situasjon rundt jordbruksforhandlingene i år.
25.feb	25/20	Opprettelse av arbeidsgrupper	Det ble vedtatt i styremøte at denne saken utsettes til neste styremøte som er den 2. og 3. april.	
25.feb	26/20	Utredning kvoteleie	Styret i Trøndelag Bondelag diskuterte innhold i høringsinnspill. På bakgrunn av diskusjonen utarbeider administrasjonen utkast til høringsinnspill, som behandles på telefonmøte. Ferdig høringsinnspill sendes Norges Bondelag innen 13. mars.	Ok
25.feb	27/20	Aksjonsplan Trøndelag Bondelag 2020 og vårkampanje foran jordbruksforhandlingene	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtar å bruke aksjonsplanen fra 2019 med korrigeringer gitt i styremøtet og opplegget tilpasses tidsløype for 2020. Det orienteres om vårkampanjen på fylkesårsmøtet 16. mars.	Ok

25.feb	28/20	Redegjøring kommunikasjonsplattform	Fylkesstyret tar redegjørelsen av kommunikasjonsplattformer med videre som en forutsetning for god arbeidsflyt. Kommunikasjonsrådgiver utarbeider et forslag til bedre arbeidsflyt for de eksisterende plattformene. I tillegg ønsker styret og legge til følgende føringer: - Ikke bruk «svar alle»- det blir for mye rot. - Den som tier, samtykker. - Er det gitt en frist, så er denne endelig. Svares det ikke innen fristen, blir ikke svaret med. - Dersom epost er ekstra viktig trykker den som sender epost på «av høy viktighet» og «følg opp». - Det må finnes et bedre system der man kan dele dokumenter, ønsker at det sjekkes opp om man kan bruke Sharepoint. Ansatte må ha epostdisiplin, ikke send ut for mye eposter.	Ok
12.mar	29/20	Høringsinnspill Næringspolitisk program 2020-2024	Trøndelag Bondelag gjennomgikk alle innkomne forslag til endringer i utsendte høringsinnspill, og avstemte endringsforslagene mot innspillsdokumentet. Høringsinnspillet med endringer oversendes Norges Bondelag.	Ok
12.mar	30/20	Innspill til jordbruksforhandlingene- siste behandling	Styret gjennomgikk alle innkomne forslag til endringer i utsendte innspillsdokument, og avstemte endringsforslagene mot innspillsdokumentet. Innspillet med endringer oversendes Norges Bondelag	Ok
12.mar	31/20	Innkomne høringsvar- siste behandling av kvoteleiesaken	Styret gjennomgikk alle innkomne forslag til endringer i utsendte høringsinnspill, og avstemte endringsforslagene mot høringsinnspill. Innspillet med endringer oversendes Norges Bondelag	Ok
12.mar	32/20	Forslag til årsmøteuttalelse årsmøtet i Trøndelag Bondelag	Årsmøtet i Trøndelag Bondelag 16. mars ble avlyst, pga Koronaviruset. Styret i Trøndelag Bondelag bestemte at denne uttalelse allikevel skulle sendes ut, for å belyse dette viktige tema, som vist i saksutredningen. Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vil stå bak denne uttalelsen.	Ok
2.apr	33/20	Trøndelag- Høring landbrukets klimaplan	Trøndelag Bondelag har følgende innspill til Landbrukets Klimaplan: • Trøndelag Bondelag ønsker at bruk av utmarksbeite, som klimatiltak, har større tyngde i planen. • Det er viktig at landbruksnæringa har sterkt eierskap, både til definisjonene og til fremtidig evalueringen om måloppnåelse. • Tiltakene som foreslås i klimaplanen vil være kostnadskrevende, det må være en forutsetning at Staten stiller opp med midler for at landbruket skal lykkes med tiltakene. Midlene må ikke komme på bekostning av andre tiltak i næringa. • Tiltakene i Landbrukets Klimaplan må formidles til allmennheten for å synliggjøre landbrukets klima-engasjement.	Ok

			Trøndelag Bondelag stiller seg ut over dette seg bak Landbrukets Klimaplan.	
2.apr	34/20	Godkjenning sammenslåing av lokallag Ørland Bondelag og Bjugn Bondelag til Ørlandet Bondelag	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag godkjenner sammenslåing mellom Bjugn Bondelag og Ørlandet Bondelag til Ørland Bondelag	Ok
2.apr	35/20	Aktive lokallagsmidler 2020	Styret i Trøndelag Bondelag diskuterte kriteriene for Aktive lokallagsmidler 2020. Administrasjonen utarbeider et forslag på kriteriene for Aktive lokallagsmidler ut fra diskusjonen i styret. Endelige kriteriene vedtas på neste styremøte.	Ok
2.apr	36/20	Påvirkning partiprogrammer 2021	Styret tar framlagte notat, med tillegg fremkommet i møtet, til etterretning og tilpasser arbeidsformen etter den til enhver tids mulighet til fysisk møtevirksomhet.	Ok
2.apr	37/20	Forslag arbeidsplan Trøndelag Bondelag mars 2020-mars 2021	Endelig bearbeidet plan og grunnlagsnotat for arbeidet legges fram i neste styremøte Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtar forslaget til arbeidsplan for Trøndelag Bondelag mars 2020 – mars 2021 med de endringer som kom fram i styremøtet, og det gis rom for nødvendige endringer som måtte oppstå i forbindelse med pågående koronasituasjon.	Ok
2.apr	38/20	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag innkaller til årsmøte	I denne Koronasituasjonen vi står, så har det oppstått store endringer for gjennomføring av møter, og det har også hatt stor betydning for gjennomføring av vårt årsmøte i Trøndelag Bondelag. Norges Bondelag hadde bestemt at de skulle gjennomføre Representantskap på samme dag som vi hadde bestemt gjennomføring av vårt Årsmøte på skype-/telefonmøte 3 april 2020. Styret i Trøndelag Bondelag gjorde da et hastevedtak for gjennomføring av årsmøte, og at gjennomføringen skulle skje på Questback torsdag 2. april mellom kl. 09.00-12.00. Sakslisten ble endret til å inneholde følgende vedtaksaker: Sak 8 A: Årsmelding for Nord-Trøndelag godkjennes Sak 8 B: Årsmelding for Sør-Trøndelag Bondelag godkjennes Sak 9: Strategi og Arbeidsplan 2020 – 2024 godkjennes Sak 12 A: Regnskap 2019 for Nord-Trøndelag Bondelag godkjennes Sak 12 B: Regnskap 2019 for Sør-Trøndelag Bondelag godkjennes Sak 13: Budsjett for Trøndelag Bondelag godkjennes Sak 15: Valgnemda innstilling. Utsendinger og varautsendinger til årsmøte i Norges Bondelag, og valgnemd til årsmøte i Trøndelag Bondelag 2021	Ok

2.apr	39/20	Evaluering av regionmøtene 2020	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag evaluerte regionmøtene. • Det må være lik mal for hele fylket, mer spissa budskap og bedre forberedelser. • Opprettholde regionmøtene, ingen flere sammenslåinger. • Det skal være to tillitsvalgte og en ansatt som deltar, det fungerte godt. • Hvis det er noe som ikke er fulgt opp siden møtene i januar, tar de som deltok på hvert møte, en kjapp oppfølging nå. Ved neste runde sendes referat ut til lokallagene, så raskt som mulig etter regionmøtene.	Ok
2.apr	40/20	Opprettelse av arbeidsgrupper	Styret velger ikke å opprette faste arbeidsgrupper ut over Kornutvalg og Grøntutvalg. Styret kan imidlertid fortløpende opprette arbeidsgrupper for å løse tidsaktuelle spesifikke utfordringer. Slike arbeidsgrupper ledes av en fylkesstyrerepresentant. Øvrige medlemmer kan være lokallagsledere, personer med spesifikk kompetanse innenfor arbeidsfeltet eller andre som kan bidra med fagkompetanse	Ok
2.apr	41/20	Vårkampanje med alternativ vri	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag vedtar at det skal ses på mulighet for levering av lunsjpakke på døra til fylkestingpolitikere med en hilsen fra Trøndelag Bondelag. Det er viktig å holde hjulene i gang.	Ok
29.apr	42/20	Fremtidig organisering av Jordvern Trøndelag	Trøndelag Jordvernallianse skal bestå som før og forankres i Trøndelag Bondelag. • Trøndelag Bondelag skal jobbe selvstendig med jordvern, men støtter seg til alliansen • Trøndelag Bonde setter av tilstrekkelig midler for å drifte alliansen videre.	Ok
29.apr	43/20	Budsjett justering	Styret i Trøndelag Bondelag vedtok å øke budsjettet til kr. 30.000,- i avdeling 8218 - Jordvern.	Ok
29.apr	44/20	Aktive lokallagsmider 2020- andre gangs behandling	Styret vedtar prioriteringene av Aktive lokallag 2020. Administrasjonen sender ut oppfordring til lokallaga med informasjon om aktive lokallagsmidler, der de oppfordres til å tenke kreativt og dele ideer. Lokallaga skal også i år, selv om det er et unntaksår, belønnes for aktivitet. Styret ønsker å prioritere lokallag som er synlige. Et eventuelt overskudd/midler til gode, øremerkes lokallaga og legges til egenkapitalen	Ok
29.apr	45/20	Ledersamling 2020	Fylkesstyret i Trøndelag gir følgende føringer for ledersamlinga 2020. • Fylkesstyret tar stilling om 1 eller 2 dagers samling på styremøte i august • Aktuelle tema som ble diskutert er Selvforsyning og Beredskap og Rovdyr. Mulig aktuelt å bryte opp i små grupper • Invitere ny Bondelagsleder, Leif Forsell og Henrik Syse	I prosess
26.mai	46/20	Politisk arbeid sommer-høst 2020	Styret slutter seg til framlagte disposisjon. Etter diskusjon i styret tilkommer følgende føringer for politisk arbeid i 2020:	Ok, pågår fremdeles

			- I vedlagt disposisjon til møte med politikere må beitebeskrivelsen styrkes. Hvorfor er tap av bruk av utmark så kritisk for næringa? Tap av utmarksressursen er tap av muligheter til matproduksjon, dette er vårt beredskapsareal (også i et jordvernperspektiv). - Vi må unngå stammespråk! Husk hvem som skal lese dette. - Det utarbeides et innspill til de partipolitiske programmene basert på de 7 hovedpunktene våre. - Vi inviterer oss selv inn til politikerne for å få legge fram vårt innspill til de partipolitiske programmene. Admin. lager er skriv på 1-2 sider, og en Powerpoint med lettforståelig og tydelig språk. Dette brukes i møtene med politikerne	
30.jun	47/20	Oppnevning av medlem til arbeidsutvalget i Trøndelag Jordvern	Saken utsettes til styremedlem Kari Toftaker, som er foreslått inn i Jordvern Trøndelag, deltar på styremøte.	Utsatt
30.jun	48/20	Regional strategi for klimaomstilling i Trøndelag	Trøndelag Bondelag oversender uttalelse til regional strategi for klimaomstilling i Trøndelag.	Ok
30.jun	49/20	Prosjekt kartlegging av arealer til ulike typer matproduksjon i Trøndelag	Fylkesstyret i Trøndelag Bondelag inngår et samarbeid med Hedmark Bondelag og Oppland Bondelag om kartlegging av arealer til ulike typer matproduksjon i Innlandet og Hedmark , i første omgang for vekstgruppene matkorn, førkorn og gras. Signering med NIBIO kan gjennomføres. Fylkesstyret forutsetter at det jobbes videre med ekstern finansiering.	Ok- finansiering er i boks

Orienteringssaker

**6/20 20/00236-17 Orientering til styret om
mædisituasjonen**

Kari Åker
Fylkesleder

Erlend Fiskum
nestleder

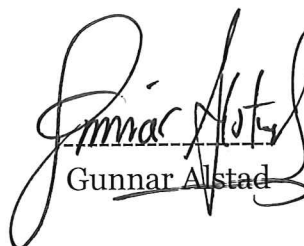
Annette Brede

Sett: -----
Kari Toftaker

Bjørnar Skjei

Eivind Såstad Mjøen

Gunnar Alstad

Sett: -----
Tove Schult

Petter Harald Kimo

Inger Oldervik (1. vara)

Anne Drugli (STBK)

Grete Beate Sunnset (STBU)